Engelen Gods" en hebben betoogd, dat zelfs Dr Kuyper aan hun zijde staat. „De Reformatie" was er aanstonds bij om te probeeren dit beroep op Dr Kuyper als onjuist te teekenen. Zoo iets gebeurt meer in „De Reformatie". Men had Dr Kuyper niet begrepen. Ds c.s. had geheel ongelijk en ook hierin kwam weer zijn „afwijking" uit. En wat zegt nu prof. Ridderbos? Na de passage uit het werk van Dr Kuyper, „de Engelen Gods" te hebben geciteerd, schrijft de Hoogleeraar: „Vooral het begin van dit stuk laat m.i. geen plaats voor een andere uitlegging dan deze, dat de geniale auteur hier een oogenblik heeft geneigd tot de opvatting van „slang" als symbolische benaming voor „satan". O Professor Ridderbos — o broeder Marinus! En telkens weer rijst de vraag: „Waarom juist die ééne?"

Het is gelukkig gauw Januari. We hopen, dat dan weer een weinig ruimte komt voor redeneering, en wat minder voor gepraat in de ruimte.

Waarom altijd de kerk?

In een bespreking van een boek van J. A. Visscher („Halsketen") schrijft ds v. Schelven in de „Geldersche Kerkbode":

Er worden vijf typen behandeld: Theobald, die de topaas, Rodeink, die den smaragd, Merdig, die den robijn, Eginhard, die den saffier en Bernulf, die den diamant voor den Koning te bewaren heeft.

De eerste is een intrigant; die vier overigen zijn volmaakte menschen.

Dat is wat raar. Maar het wordt weerzinwekkend, als de schrijver met zijn toelichting aan komt zetten; want die eerste is de kerk, waar niets goeds aan is; de tweede is de christen-socialist; de derde is de tent-evangelist, methodist, 't Leger des Heils; de christelijke onderzoeker en de laatste is „de stille in den lande".

Waarom moet de Kerk altijd getrapt worden?

Waarom altijd de kerk?

Op die vraag zijn veel antwoorden te geven, want het verschijnsel is zeer samengesteld.

Maar een van de antwoorden zou kunnen zijn:

„Omdat veel zonen van de kerk het altijd erg netjes vinden, hun kerk hardop af te straffen"!

Precies hetzelfde verschijnsel treft men bij kwajongens uit een provinciestadje. Komen ze in de vlegelperiode, tien tegen een, dat ze hun verlichtheid van geest openbaren door de opmerking, dat de plaats hunner geboorte een „gat" is.

Een opmerking, waarin evenveel snuggerheid zit als in die andere uit provinciestedelijken mond, dat het orgel in hun kerk op één na het mooiste is van het heele vaderland.

Maar als 't erop aankomt, is zulke bekrompenheid van ziel minder gevaarlijk als ze in den majeur zingt, dan wanneer ze in den mineur drenst.

Moderne belangstelling.

De heer K. Vos, te Middelstum, met wien wel meer te polemiseeren viel, schrijft in verband met de kwestie-Geelkerken:

Het is pijnlijk om het te zeggen, maar vooral sinds de kwestie-Geelkerken ontstond, maakt de theologische faculteit der Vrije Universiteit, nu Bavinck door Hepp werd opgevolgd, den indruk van het Duitsche volksliedje: „Immer langsam voran, immer langsam voran, dass der Krähwinkler Landsturm nachkommen kann". Het is bedenkelijk, als men zich „vrij" noemt, maar gebonden is aan kerkcollecten, geofferd door de domme massa, die alle wetenschap aan de laars lapt.

Maar ook: wee een modern godsdienstige beweging, wier leiders en woordvoerders, zooals in de laatste jaren al te veel geschiedt, er toe overgaan om, terwille van de streeling van sentimenteele gevoelens, tot de schare te spreken in een orthodox klinkend jargon, waarbij elke door hen gebruikte dogmatische term een anderen inhoud heeft of niet meer is dan zinledige klinkklank. Zoo ooit, dan is nu de tijd aangebroken, waarin die vrijzinnige leiders in klaar besef van hun verantwoordelijkheid niet moeten aarzelen om de consequentie te trekken van hun ongeloof in die befaamde sprekende slang. Die consequentie is: een radicalisme, dat de geheele dogmatiek op zijde zet en dat het er op waagt om desnoods met tijdelijk verlies van een gedeelte van het kerkpubliek een vrijzinnige godsdienst- en zedeleer op te bouwen, waarin geen plaats meer is voor een „zondeval" en voor wat met dit begrip samenhangt.

Ik ben niet geroepen, de allures aan te nemen van pleitbezorger van onzen eindredacteur, die zelf het woord wel nemen kan.

Maar als ds Vos meent, dat de theologische faculteit der V. U. zich alleen in een bepaalden hoogleeraar heeft doen zien gedurende de jongste struibelingen, dan vergist hij zich. De bladen, zelfs die van den overkant, hebben het anders doen zien.

Maar wij halen deze uitspraak van den heer Vos alleen maar aan, om de merkwaardige eerlijkheid, waarmee de schrijver een zonde, die hij meent bij de Gereformeerden te ontdekken, durft constateeren bij zijn eigen menschen. De moderne voorgangers zelf zijn het geweest, zegt hij, die hun betoogen lieten beheerschen door de gedachte aan de luisterende schare, die immers niet zoo maar ineens mocht worden geplaatst voor vreemde dingen, en voor wie ook consequenties moesten verborgen blijven.

Wij hebben geen recht om te beoordeelen, of deze aanklacht van den modernen man tegen zijn collega's juist is. Maar als de heer Vos zoo oordeelt over zijn eigen menschen, die hij toch wel zou kunnen begrijpen in wat hij veroordeelt, dan is hij een slecht psycholoog en ook niet heelemaal objectief als hij uit de verte meent de Vrije Universiteit te kunnen en te mogen veroordeelen in wat hij niet kan doorzien.

K. S.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Houwerzijl: cand. J. P. C. ten Brink te Apeldoorn.
Kollum: P. W. Bos te Dokkum.
Lopik: B. Meijer te Ierseke.
Oostburg: cand. J. P. C. ten Brink te Apeldoorn.
Rijnsburg (2e pred.-pl.): J. de Waard te Bunschoten.
Sellingen: cand. H. Brink te Hoogezwalde.
Westmaas: cand. J. P. C. ten Brink te Apeldoorn.
Zwartsluis (vac.-H. H. Schoemaker): H. Steen te Zoutkamp.

Aangenomen naar:

Hemelum: cand. R. Oosterhoff te Groningen.
Maarssen: P. Jukkenekke J. Pz. te Epe (Gld.).
Scheveningen: G. O. Bonner te Emmen.

Bedankt voor:

Burum en Velsertoord: H. Steen te Zoutkamp.
's-Graveland: J. E. Vonkenberg te Huizen (N.-H.).
Groningen: M. Uyttenhoudt te Coevorden.
Hilversum: H. S. Bouma te Leeuwarden.
Kampen: G. W. Akkerhuis te Maassluis.
St.-Jacobi-Parochi, Hijlaard, Wons, Zuidwolde (Dr.) en Hoogezwaal: cand. R. Oosterhoff te Groningen.
Wons: G. J. Pontier te Vlaardingen.

Afscheid van:

Delden: J. Krüger. Tekst Hebr. 13:20 en 21.

Verzen van Predikanten van de Geref. Kerken in Nederland. De algemeene vergaderingen van bovengenoemde vereeniging zullen D.V. gehouden worden Woensdag 7 en Donderdag 8 April a.s. Alle samenkomsten kunnen in het Jaarbeursgebouw te Utrecht plaats hebben. Referaten zijn toegezegd door Ds K. Fernhout van Vreeland, over: „De eigen zielzorge van den pastor", en door den oud-Minister van Oorlog, Z.Exc. J. J. C. van Dijk, over: „Christendom en militaire dienst". In de besloten avondsamenkomst zal Ds Kunst een inleiding geven. Over een derde referaat wordt nog gecorrespondeerd.

Kerkbouw. Te Voorburg is voor den verbouw van de Geref. Kerk Laan Oostenburg door de leden der gemeente vrijwillig geofferd ruim f 11000, terwijl de jaarlijksche bijdragen zijn verhoogd met pl.m. f 2100.

Radio-kerkdiensten. Zondag a.s. zal door bemiddeling van de Ned. Chr. Radio-vereeniging de ochtend-kerkdienst uit de Nieuwe Westerkerk te Rotterdam worden uitgezonden. Ds J. A. Tazelaar zal daarin voorgaan. Hij heeft tot tekst gekozen: Matth. 16:26: „Want wat baat het een mensch, zoo hij de geheele wereld gewint en lijdt schade zijner ziel?" De dienst begint 10 uur.

Op Zondagavond 10 Januari zal een Geref. kerkdienst uit Utrecht worden uitgezonden waarin zal voorgaan Ds H. Kaajan.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Tweetal te:

Lisse: J. Jongeleen te Hilversum en J. L. de Vries te Rijnsburg.
Werkendam: J. D. Barth te Alphen a. d. Rijn en J. Tolsma te Zaamslag.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Goes: A. Verhagen te Middelburg.

Bedankt voor:

's-Gravenpolder: G. H. Kersten te Ierseke.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Assen: H. N. Ijsbrandy te Heerenveen.
Nieuw-Weerdinge (toez.): cand. G. Gerbrandy te Nijland (Fr.)
Mijdrecht: F. van Asch te Den Ham.
Papendrecht (toez.): S. C. van Wijngaarden te Linschoten.
Vlaardingen (vac.-J. Kat): H. J. van Schuppen te Groot-Ammers.

Bedankt voor:

Buiksloot: N. J. Cupedo te Eiland-Marken.
Hoogeveen: H. J. van Schuppen te Groot-Ammers.
Noordwijk a. Zee: A. J. Wormgoor te Alblasserdam.

Jubila:

13 Jan. Ds H. van Elven te Ooster-Nijkerk. 25 jaar.

„De Reformatie" is door zijn groote oplage HET blad voor FAMILIE-ADVERTENTIEN. Onze Gereform. kringen gelieven daarmede te rekenen.

N.V. „REFORM"
Dir. E. BOERMA
Groningen Amsterdam
Heerestraat 58 Rokin 70
Dames en Heeren-kleedermakerij
Coupeurs door het geheele land te ontbieden

Parochie-indeeling òf Kerksplitsing
Een woord over den toestand en de toekomst der Kerk in de groote steden
door
Ds C. LINDEBOOM
Pred. bij de Geref. Kerk te Amsterdam.
Prijs f 0.35.
Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES.

DOELMATIGE RECLAME VERGROOT DEN OMZET!!
DE REFORMATIE
biedt een uitgezochte gelegenheid tot het maken van reclame onder koopkrachtig publiek
Vraag nog heden voorwaarden bij abonnement

BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ
OOSTERBAAN & LE COINTRE
GOES
Telefoon No. 58
Tel.-Adres: OOSTERBAAN

LIDMATENBOEKEN
DISSERTATIËN
PRIJSCOURANTEN
CIRCULAIRES
BRIEFPAPIER
NOTA's
ENVELOPPEN
LABELS
AANDEELEN
OBLIGATIËN
BESTEKKEN
KLEURENDRUK
FIJNSTE CLICHEDRUK
ENZ. ENZ.

Vergeet niet, indien ge prijs stelt op NET DRUKWERK, onze adviezen in te winnen. Vlugge levering - Concurreerende prijzen

Lezers van „De Reformatie"! Wekt uw kennissen op proefnummers van ons Blad aan te vragen.

ONESIFORUS-BANK
Mij. tot Geldverschaffing voor Kerk- en Schoolbouw
UTRECHT
GEEFT UIT:
4½% 10-jarige Obligaties.
in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 250.— f 100.— en f 50.—
Prospectus op aanvrage verkrijgbaar bij de Directie der Bank
VOORSTRAAT 78 — UTRECHT.

GROEN
ELOUT
MACKAY
KUYPER
LOHMAN
DE VISSER
Van bovenstaande pleitbezorgers van het Christelijk Onderwijs lieten wij GROOTE PORTRETTEN vervaardigen in koper-diepdruk. De prijs van dit zestal portretten in lijst (buitenmaat 37 × 46 c.M.), verpakt in kist, bedraagt f 30 — inclusief emballage. — Bestellingen kunnen onmiddellijk worden uitgevoerd.
COES. OOSTERBAAN & LE COINTRE.

GANZEVOORT'S ORGELHANDEL - ZWOLLE
MANNBORG LIEBIG LINDHOLM | Vraagt Catalogus | WORCESTER STANDARD HILDEBRANDT
RUILEN - VERHUREN - REPAREEREN

Heb Gij al kennis gemaakt met
DE MAATSCHAPPIJ
Christel. Sociaal-Economisch Weekblad,
onder redactie van onze meest bekende mannen en vrouwen
?
Zoo niet, vraag dan nu heden proefnummers aan de DRUKKERIJ ORANJE NASSAU BAARN
Dit belangrijke, goed geïllustreerde tijdschrift, zoo goed als zonder uitzondering gunstig beoordeeld en door de Christelijke Pers hartelijk aanbevolen, kost slechts f 2.50 per halfjaar en valt daarom onder het bereik van ieder, die op Sociaal-Economisch gebied voorlichting van Christelijke Voorman en wenscht.

Ondergeteekende .....
te .....
adres .....
abonneert zich op
wenscht proefnummers v.
De Maatschappij
In open envelop gefrankeerd met 2 cts. postzegel te zenden aan de Drukkerij Oranje Nassau te Baarn